

Тэма: Экалагічныя групы птушак. Драпежныя птушкі. Птушкі культурных ландшафтаў і гарадскога асяроддзя.

Мэта:

Адукацыйная:

- фарміраванне ўяўленняў аб асаблібасцях спосабу жыцця розных экалагічных груп птушак;
- фарміраванне ўменняў пазнаваць вывучаных птушак і і абгрунтоўваць прыналежнасць відаў да той ці іншай экалагічнай групы.

Развіваючая:

- развіццё ўменняў аналізаваць, параўноўваць і абагульняць.

Выхаваўчыя:

- выхаванне беражлівых адносін да птушак;
- пашыраць кругагляд навучэнцаў;
- фарміраваць экалагічную культуру школьнікаў.

Тып урока: урок вывучання новага матэрыялу

Абсталяванне: мультымедычная ўстаноўка, прэзентацыя “Экалагічныя групы птушак”, карткі з заданнямі, вучэбны дапаможнік “Біялогія для 8-га класа устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай мовай навучання / І.Г. Бядарык, А. Я. Бядарык, У.М. Іваноў. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2018. – 240 с. : іл.”

Ход урока

1. Арганізацыйны момант:

Добры дзень! Давайце пачнем наш урок з усмешкі і створым адзін аднаму добры рабочы настрой.

2. Праверка дамашняга задання.

Адкажаць на пытанні крыжаванкі.

1. Як называецца патаўшчэнне скуры каля асновы наддзюбы? (васкавіца)
2. Відазмененая луска, з'яўляецца вытворным верхняга слоя скуры птушак называецца...(пяро)
3. Як называецца выраст грудзіны, да якога прымацаваны мышцы? (кіль)
4. Якія пёры ўтвараюць лятальную паверхню пяра? (махавыя)
5. Як называецца пашырэнне стрававода? (валляк)
6. Як называецца косць, якая утварылася ў выніку зрастання касцей ступні? (цэўка)
7. З якой камеры пачынаецца вялікі круг кровазвароту? (левы жалудачак)
8. які аддзел мозга добра развіты? (мазжачок)
9. Што забяспечвае жыўленне зародка птушак? (жаўток)
10. Птушаняты, якія вылупляюцца з яйца пакрытыя пухам і з адкрытымі вачыма. (вывадковыя)

3. Вывучэнне новага матэрыялу.

3.1. Актualізацыя ведаў.

Сёння ў нас урок па тэме: "Экалагічныя групы птушак".

Незвычайна дзіўным светам прыроды з'яўляецца свет птушак. Птушкі засяляюць ўсе куткі нашай планеты. Яны сустракаюцца і высока ў гарах, і ў ледзяной прыпалярнай пустыні, і ў бязводных пясах, і над бязмежнымі прасторамаі акіянаў. Яны радуюць нас імклівым лёгкім палётам, прыгожым спевам, разнастайнай афарбоўкай апярэння.

На мінулых уроках вы пазнаёміліся з характарыстыкай птушак, раскрылі асаблівасці іх арганізацыі ў сувязі з прыстасаванасцю да паветранага асяроддзя пражывання, пазнаёміліся з іх размнажэннем і развіццём. Зараз мы з вамі пачнём вываць разнастайнасць птушак і іх прыстасаванасці да іх асяроддзя пражывання.

3.2 Вывучэнне новага матэрыялу.

Гледзячы на розных птушак, немагчыма зблытаць дрэвалазяючых і вадаплаўных, лясных і стэпавых птушак. Па тым, у якіх месцах жывуць птушкі і чым харчуюцца, яны аб'ядноўваюцца ў экалагічныя групы.

Скажыце, што называецца экалагічнай групай жывёл?

Экалагічная група – група жывёл, у якіх у дадзеных умовах існавання выпрацаваліся пэўныя, агульныя рысы будовы і паводзін.

Па якіх прыкметах можа ажыццяўляцца адбор? *(па тыпу харчавання, па месцы пражывання, гнездавання)*

Скажыце, якая мэта нашага уроку? *(Вылучэнне экалагічных груп птушак у сувязі з адрозненнямі умоў іх пражывання)*

Як вы думаеце, якія групы птушак існуюць па тыпу харчавання? *(раслінаедныя, драпежныя, насякомаедныя, усяедныя)* (Слайд __)

Звярніце увагу на слайд і скажыце, якія групы птушак мы можам вылучыць па месцу іх пражывання? *(птушкі лесу, вадаёмаў і ўзбярэжжаў, птушкі адкрытых месцапражыванняў, птушкі культурных ландшафтаў)* (Слайд __)

Якія прыстасаванні птушак да гэтых умоў? *(Тып апярэння, форма і памеры дзюбы, будова канечнасцей)* (Слайд __)

Заваяваўшы паветраную прастору, птушкі змаглі засяліць разнастайныя месцапражывання. У кожным з іх яны прыстасоўваліся да розных умоў жыцця. Гэтым тлумачыцца велізарная разнастайнасць птушак, з якімі вы пазнаёміцеся на гэтым уроку. Такім чынам, мы вывучаем птушак розных экалагічных груп. Гэта птушкі лесу, вадаплаўныя і каляводныя птушкі, птушкі адкрытых прастораў, птушкі балот, драпежныя птушкі і птушкі культурных ландшафтаў.

Зараз я вам прапаную работу ў парах. Вам трэба будзе знайсці адказы на пытанні ў тэксце падручніка. Дадатковыя карткі дапамогуць вам азнаёміцца з прыстасаваннямі птушак да асяроддзя пражывання, разгледзіць форму дзюбы, канечнасцей, апярэнне птушак і зрабіць выснову аб прыналежнасці разгледжаных птушак да дадзенай экалагічнай групы.

1 пара – птушкі лесу і адкрытых месцапражыванняў.

2 пара – птушкі вадаёмаў і ўзбярэжжаў, балотныя птушкі.

3 пара – драпежныя птушкі.

4 пара – птушкі культурных ландшафтаў.

Свае адказы будзем запісваць у табліцу “Экалагічныя групы птушак і іх прыстасаванасці”

3.3. Фізкультхвілінка

3.4. Абмяркоўванне вынікаў.

Экалагічная група птушак	Прыстасаванасці да асяроддзя пражывання	Від корму	Віды птушак
Лясныя птушкі	Канечнасці з вострымі кіпцюрамі. Кароткія і шырокія крылы. Дліжны і моцны хвост. Дзюба долатападобная або заостраная, вяршыня наддзюбы накіравана ўніз.	Насякомыя, лясныя ягады, насенне шышак	Жаўна, дзяцел, рабчык, крыжадзюб
Птушкі адкрытых прастораў	Доўгія ногі і шыя. Ногі дора развітыя	Несенне, малюскі, земнаводныя, насякомыя	Шэры журавель
Вадаплаўныя птушкі	Перапонка паміж пальцамі ног, воданепранікальная паверхня пёравага покрыва. Па краях дзюбы размешчаны рагавыя пласцінкі, зубцы.	Донныя беспазваночныя, часткі раслін.	Лебедзь-шыпун, шэры гусь, крыжанка.
Балотныя птушкі	Доўгія ногі, дліжныя пальцы, доўгая дзюба	Мышы, жабы, яшчаркі	Чорны бусел, шэрая чапля.
Драпежныя птушкі	Дзюба вялікая і загнутая. Моцныя ногі з загнутымі кіпцюрамі. Добры зрок і слых. Моцныя шырокія крылы.	Іншыя віды птушак, труссы, мышы, лісы, змеі і г.д.	Лунь, змеяд, скапа, філін, сава

Птушкі культурных ландшафтаў	У мелкіх птушак тонкая восрая дюба, малыя крылы, на нагах заостраныя кіпцюры. У буйных птушак моцная дзюба, шырокія крылы, магутныя ногі.	Насякомыя, насенне, ягады і г.д.	Шэрая варона, шпак, жаўрук, сарока
-------------------------------------	--	----------------------------------	------------------------------------

4. Замааванне вывучанага матэрыялу.

4.1. “Чацвёрты лішні”.

Вучням прапануецца з прадстаўленых на слайдзе птушак выбраць “лішнюю” і абгрунтаваць свай адказ.

4.2. Адказаць на пытанні:

1. У афрыканскага страўса доўгая шыя і догія ногі, а ў пінгвіна шыя і ногі кароткія. Як можна растлумачыць такія адрозненні ў будове страуса і пінгвіна?

2. Гракі, берагавыя ластаўкі і чайкі гняздуюцца калоніямі, а вароны, галкі і вясковыя ластаўкі жывуць парамі. З чым звязаны такія адрозненні ў іх гнездаванні?

5. Рэфлексія. Ацэньванне работы вучняў.

5.1. Вучні ацэньваюць новыя веды і выказваюць свае ўражанні аб сваёй дзейнасці на уроку, выбіраючы пачатак выразу, які напісаны на кубе. - Што сёння на ўроку мне спадабалася больш за ўсё?

- Самым складаным для мяне сёння было....
- Сёння я зразумеў.....
- Сёння на ўроку я адчуў.....
- Якія высновы вы зрабілі для сябе?

5.2. Выстаўленне адзнак за работу на ўроку.

7. Дамашняе заданне: § 48, 49.